

Trybuna przyjaciół i przeciwników

Burżuazyjny socjalizm

Dwa skrzydła frontu ludowego

Milliony adherentów z kół burżuazyjnych

Sytuacja socjalistów staje się obecnie — zwłaszcza na Zachodzie — coraz trudniejsza, wskutek procesu fermentacyjnego, który odbywa się w ich wewnętrznej organizacji. Doszli oni przed wojną do szczytowego punktu swojej rozpiętości, wchłaniając miliony adherentów z kół burżuazyjnych. To też w łonie partii powstało prawe skrzydło ideologicznie bardzo zbliżone do ugrupowań burżuazyjnych i chętnie z nimi współdziałające. W ten sposób powstała w Niemczech koalicja weimarska, która aż do pojawienia się Hitlera sprawowała rządy, — i stała się wreszcie kopią socjalistów.

Zywieńcem rewolucyjnym — komuna

Jednocześnie, żywy rewolucyjny nie znajdując już zaspokojenia swoich dążeń w obozie socjalistycznym, zwracała się coraz bardziej ku komunizmowi, który przez to rósł w liczbie i potęgę, prawie wyłącznie kosztem dawnych marksistów. Zróżnicowanie pomiędzy socjalistami i komunistami postępowało bardzo szybko i w końcu wytworzył się pomiędzy nimi antagonizm podsycany i bodaj narzucony przez wskazówki i rozkazy Bolszewików. Socjaliści stali się wreszcie w oczach bolszewików wrogiem n. b., który stał na przeszkodzie ich uniwersalnemu planowi, — i musiał być dlatego przede wszystkim z drogi usunięty. W tej poniekąd konkurowalnej walce, socjalizm okazał się słabszym i ustępliwym. Nie widząc szans zwycięstwa, próbował zawładnąć komunistów utagodzić, torując im drogę do politycznych wpływów w burżuazyjnych parlamentach.

Kutki wspólnego frontu

Gdy powstał front ludowy, socjaliści wystąpili z pomysłem

inkorporowania komunistów, jako trzeciego uczestnika przymierza, i ofiarowali swoje pośrednictwo. Rezultaty tego lawirowania widzimy we Francji — a zwłaszcza w Hiszpanji, — gdzie front ludowy jest już opanowany przez komunistów i anarchistów, którzy czekają tylko na zakończenie wojny domowej, aby swoich socjalistycznych i radykalnych sprzymierzeńców — jak najprędzej się pozbyć. Na razie triumfują ich metody; masowe mordy, palenie kościołów, bolszewizowanie ustroju, odbywa się systematycznie pod okiem socjalistów i radykałów, którzy nie

mają ani siły, ani nawet ochoty powstrzymania procesu, który im grozi nie uchroną zagładą.

Wyczekiwanie na sposobną chwilę

W innych europejskich krajach komuniści zachowują się spokojnie, wyczekując na sposobną chwilę, — ale finał frontu ludowego — będzie wszędzie taki sam, — o ile oczywiście społeczeństwa europejskie nie zdobędą się na energiczną akcję obronną, która by zatrzymała na brzegu bolszewickiej otchłani.

„Czas“

O zamachy bombowe w Łodzi

Proces 27-miu narodowców przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie

W sądzie apelacyjnym warszawskim toczył się w dniu wczorajszym ostatni akt procesu kilkunastu narodowców w Łodzi, oskarżonych z aplikantem adwokackim Napoleonem Siemaszką na czele o udział w związku mającym na celu przestępstwo oraz dokonywanie szeregu zamachów na mienie i życie ludzkie.

Ulica im. Żeromskiego w Konstancinie

Wczoraj w Konstancinie pod Warszawą odbyła się uroczystość nadania jednej z tamtejszych ulic nazwy im. Stefana Żeromskiego.

O godz. 10.00 przy zbiegu Alei Sienkiewicza i dotychczasowej ulicy Witolda zebrały się tłumy miejscowych i okolicznych mieszkańców. Przybyli przedstawiciele Polskiej Akademii Literatury oraz miejscowych władz. Po przemówieniach odbyło się

Działalność oskarżonych przejawiała się w kilkakrotnych zamachach na sklepy żydowskie przez rzucanie materiałów wybuchowych oraz płynów żrących.

Początkiem sprawy był zamach w dniu 18 stycznia r. na sklep Blumy Boroskiej, który został prawie całkowicie zniszczony od wybuchu petard. W krótkim czasie, bo już w dniu 21 stycznia władze policyjne zatrzymały oskarżonego w sprawie dzisiejszej Darczaka, gdy z ładunkiem materiałów wybuchowych krążył w pobliżu redakcji „Expressu Łódzkiego“ i „Republiki“. Wreszcie w dniu 27 stycznia nastąpił jeszcze jeden, wybuch w sklepie żydowskim. Akcja policyjna doprowadziła do bardzo licznych aresztowań a następnie wielkiego procesu przed Sądem Okręgowym w Łodzi. Na rozprawie sądowej część oskarżonych przyznała się do pewnego udziału w zamachach na mienie żydowskie, pozostali zaś do winy się nie przyznawali twierdząc, że padli ofiarą prowokacji. W czasie śledztwa w dochodzeniu policyj-

„Dymek z cygara“

Historia fabryki „Perkun“

Wyniki dwuletniej gospodarki syndyków tymczasowych

Dzisiaj odbędzie się w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Warszawie zebranie wierzycieli S-ki Akcyjnej „Fabryka Motorów“ „PERKUN“, której w dniu 6 lipca 1934 r. ogłoszono upadłość. Na porządku dziennym tego zebrania znajduje się m. in. „zatwierdzenie sprawozdania i kosztów syndyków tymczasowych masy upadłości“.

W aktach upadłości f. „PERKUN“, znajdujących się w Wydziale Hand. S. O. Nr. 51/34, znajduje się sprawozdanie syndyków tymczasowych za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia 1 sierpnia b. r. Dane tego sprawozdania są b. ciekawe.

Dochody i wydatki masy upadłości

Okres tymczasowej upadłości trwa od 6 lipca 1934 r. Fabryka, która w chwili ogłoszenia upadłości była nie-

czynna z powodu długotrwałego strajku robotników, została na jesieni 1934 r. przez syndyków tymczasowych uruchomiona i przez cały ten czas do dziś znajduje się w ruchu. Obrót masy upadłości na dzień 1 sierpnia b. r. wyniósł zł. 688.677.84, rozchody zaś jej za ten czas wyniosły zł. 680.418.03, a zatem nadwyżka wyniosła zł. 8.259.81. Przyczem masa upadłości wypłaciła wierzycielom fabryki na poczet należności przedupadłościowych sumę zł. 70.137.44. Tedy nadwyżka, osiągnięta przez masę upadłości, wynosiła zł. 78.977.25, ponieważ zaś upłynęła ona w tym czasie majątek fabryki na sumę zł. 75.526.29, czysty zysk, osiągnięty przez masę upadłości, wyniósł zł. 2.870.96.

Pensje, robocizna, koszty

Wydatki masy upadłości składają się z następujących: koszty postępowania upadłościowego 135.622.57 zł., pensje administracji (pracownicy umysłowi i dozorcy) zł. 135.650.88, robocizna zł. 146.407.56, świadczenia socjalne, ubezpieczenia i podatki zł. 68.859.90, koszty ogólne i ekspedycja zł. 51.897.69, materiały produkcyjne zł. 141.969.43. Nawet pobieżna analiza tych pozycji stwierdza, że stosunek kosztów produkcyjnych do kosztów nieprodukcyjnych oraz robocizny do przerobionych materiałów jest niespokojny w żadnym przedsiębiorstwie przemysłowym. Elementarną zasadą racjonalnej gospodarki każdego przedsiębiorstwa przemysłowego (przemysłu metalowego) jest, że koszty administracji powinny wynosić nie więcej, niż 20—30 proc. robocizny, robocizna zaś nie więcej, niż 40—50 proc. przerobionych materiałów (Stan. Łatanowicz. Rewizja księgowości i bilansu w zakładach i w praktyce, Poznań, 1934 r.), w masie natomiast upadłości wynoszą one 92,5 proc. i 103,5 proc.

Stracona suma

Tedy, gdyby koszty te odpowiadały normom, przyjętym dla zakładów przemysłowych tego samego typu, zysk masy upadłości zwiększyłby się o sumę około zł. 164.000 (na kosztach administracji ok. zł. 90 tysięcy) i na kosztach robocizny ok. zł. 74 tysięcy). Suma ta, niestety, została dla majątku upadłej firmy straconą.

Syndyki masy upadłości w sprawozdaniu z dnia 14 sierpnia b. r. podnoszą, że masa upadłości dzięki uruchomieniu przez nich fabryki

nie tylko osiągnęła pewną nadwyżkę (jak wykazano, zł. 2.870.96), lecz i całkowicie okupiła koszty postępowania upadłościowego oraz zatrudniła przez 2 blisko lata przeciętnie 60 pracowników.

Celem jednak postępowania upadłościowego w jego tymczasowej fazie (do chwili utworzenia związku wierzycieli, względnie zawarcia układu z wierzycielami) jest jedynie troska o interes wierzycieli oraz o majątek upadłej firmy, który powinien być jaknajmniej uszczuplony.

Pełny obraz

To też zarząd masy upadłości, uruchomivszy fabrykę, powinien był prowadzić jaknajbardziej oszczędną gospodarkę, pamiętając, że korzysta z dobroku firmy i że zużywa jej inwentarz (maszyny i urządzenia) i w ten już sposób poważnie uszczupla jej majątek. Ponieważ wg. zasad racjonalnej gospodarki należy co roku odpisywać na zużycie inwentarza fabryki, znajdującej się w ruchu, 10 proc. wartości inwentarza, wartość zaś inwentarza f-ki „PERKUN“ wg. bilansu na dzień ogłoszenia upadłości wynosiła zł. 1.146.117.30, na amortyzację należy odliczyć sumę około zł. 60 tysięcy (biorąc wartość inwentarza tylko w 25 proc. wartości bilansowej).

Jeśli dodać do tego koszty postępowania upadłościowego, które wyniosły za 2 lata sumę zł. 135.622.57, a które składają się z kosztów sporządzenia inwentarza (zł. 16.878.15) i zaliczek, wybranych przez syndyków na poczet wynagrodzenia (rezerwa), będziemy mieli należyty obraz gospodarki syndyków tymczasowych masy upadłości.

Ministerjalne zaliczki

W dodatku syndyki tymczasowi upadłości przez czas swego 2-letniego urzędowania pobierali z funduszu upadłej firmy zaliczki miesieczne, przewyższające prawie dwukrotnie wynagrodzenie całego zarządu upadłej fabryki, składającego się z prezesa i 3 dyrektorów, którzy łącznie pobierali w ostatnim roku przed upadłością tylko zł. 3.875 miesiecznie. Ślusnie też porównują masę upadłości do cygara, które palą syndyki. Dymek z tego cygara obserwują zdaleka liczni wierzyciele upadłej firmy i jej właściciele.

K. Wejnecjgr, jeden z licznych wierzycieli f. „PERKUN“.

Z walk w Hiszpanii

Kordoba uwolniona

(D. c. depeza ze strony 1-szej.)

TENERIFYA, 27. 9. Bombardowanie Bilbao trwa w dalszym ciągu. Został zburzony gmach, w którym mieścił się urząd gubernatorski, stacja kolei północnej i wiele innych zabudowań rządowych.

Ludność domaga się poddania miasta. Wczorajem nad miastem przelatywały samoloty powstańcze, rzucając odezwy, nawołujące do jego poddania się i grożące w przeciwnym razie dalszym bombardowaniem.

Kordoba uwolniona

BURGOS, 27. 9. Kordoba, która była od miesiąca oblegana przez wojska rządowe, dziś rano została uwolniona po porażce dwóch tys. milicjantów pod Espejo.

Wojska rządowe są rozbite przez kolumny Buruaga. Na placu boju pozostało 80 milicjantów. Oddziały rządowe odepehnięto o 40 km. na południe od Kordoby.

w Madrycie

MADRYT, 27. 9. (PAT). Władze miejskie wydały zarządzenie w myśl którego mieszkańcy stolicy używający więcej niż 6 proc. ilości wody ponad konsumpcję normalną, będą pociągani do surowej odpowiedzialności.

PARYŻ, 28. 9. Z Madrytu donoszą: Nastroj w stolicy zagrożonej bezpośrednio akcją powstańców, którzy po zajęciu Toledo napierają wprost na Madryt, jest przygnębiony. Rząd czyni rozpaczliwe wysiłki w kierunku zorganizowania akcji obrony. W szeregach milicji panuje rozprężenie, potęgowane wyraźnym buntem oddziałów katalońskich, które coraz częściej odmawiają posłuszeństwa dowództwu wojsk rządowych. Jeden z tych oddziałów został przeznaczony dla wzmocnienia frontu pod Toledo. Katalończycy powrócili jednak samowolnie do Madrytu, oświadczając, że pod Toledo czekała ich niechybna śmierć. Na rozkaz dowódczyni

Rząd czerwony przynajmniej się do porażek

PARYŻ, 28. 9. Z Madrytu donoszą: Na murach stolicy pojawiła się wczoraj nowa odezwa rządu madryckiego, wzywająca wszystkie organizacje frontu ludowego do skupienia się dokoła jednego, najważniejszego w tej chwili zadania, zorganizowania obrony stolicy. Po raz pierwszy odezwa rządu madryckiego podkreśla wyraźnie fakt bezpośredniego zagrożenia stolicy przez powstańców. Apel rządu madryckiego, utrzymany w tonie alarmującym, wywołał wśród ludności Madrytu olbrzymie wrażenie.

Andora zagrożona

PARYŻ, 27. 9. (PAT). „Paris Soir“ zamieszcza następującą depeszę z Perpignan. Anarchiści katalońscy ponownie zaczęli zagrożać Andorze. Wobec tego rada generalna tej małej republiki większością głosów postanowiła niezwłocznie zwrócić się o pomoc i opiekę do rządu francuskiego. Władze francuskie przychyliły się do tej prośby i dzisiaj rano oddział gwardzistów wkroczył na terytorium Andory, by wzmocnić straż na granicy hiszpańsko-andorskiej.

Podróżuj samolotem

Wyniki wyborów w Mławie

Sukces Frontu Ludowego

MŁAWA, 27. 9. W wyniku wyborów do rady miejskiej w Mławie odbytych w dniu 27 b. m. na ogólną ilość mandatów — 24 na Chrześcijańską listę gospodarczą (sanacja) przypada 7 mandatów, na listę stronnictwa narodowego — 8, na robotniczy blok socjalistyczny — 11, na komitet wyborczy żydów ortodoksów — 3 mandaty.

Wynik poprzednich wyborów, które odbyły się 27 maja 1934 r. był następujący: stronnictwo narodowe 11 mandatów, B. B. — 5 mandatów, P. P. S. — 2 mandaty, żydzi — 6 mandatów.

Tak więc stronnictwo narodowe utraciło 8 mandatów, sanacja zyskała 2 mandaty, socjaliści, którzy w rzeczywistości reprezentują front ludowy wraz z komunistami zyskali 9 mandatów, żydzi stracili — 3 mandaty.

Sukces frontu ludowego tłumaczy się niewątpliwie częściowo

Koncerty radiowe Chopinowski i Schumanowski

Środa dn. 30. 9. przyniesie radiosłuchaczom w godzinach wieczornych dwa koncerty muzyki poważnej. Pierwszy z nich o godzinie 21.00 poświęcony jest Zofii Rabecwiczowa wykona Nokturny, Mazurki i Etiudy wielkiego poety tonów.

Bezpośrednio po koncercie chopinowskim o godz. 21.30 rozpocznie się audycja muzyki kameralnej, w której wykonany zostanie Kwartet fortepianowy op. 47 Roberta Schumanna, również Chopina. Obaj wielcy kompozytorzy są po swą indywidualną genialnością, wierszami synami swej epoki.

Niemiec szmugluje fajki

Wywiadowcy Straży Granicznej Inspektoratu Okręgowego w Katowicach przytzymali obywatela niemieckiego Bernarda Gregera z Zabrze, który przybył tu z wielkim transportem fajek wartości około 2.000 zł. na jaki miał już odbiorców. Po przesłuchaniu towar zdeponowano w Urzędzie Celnym a Gregera przekazano do dyspozycji władz sądowych, z polecenia których został osadzony w więzieniu. Dalsze dochodzenia prowadzi Straż Graniczna.

Chór Dana śpiewa na Wystawie Radiowej

Dnia 30. 9. o godz. 17.00 w studio na Wystawie Radiowej śpiewać będzie tak bardzo popularny chór Dana. Ci radiosłuchacze, którzy nie będą mogli udać się na Wystawę, posłuchają swych ulubieńców w domu przy odbiornikach. Chór Dana śpiewać będzie w ramach koncertu rozrywkowego Małej Orkiestry Polskiego Radia pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego.

Niszczenie urządzeń melioracyjnych na kresach wschodnich

Na terenie powiatu baranowieckiego (woj. nowogródzkie) przeprowadzono inspekcję dokonanych tam w ostatnich latach robót melioracyjnych. Inspekcje stwierdziły postępujące w zastraszającym szybkim tempie niszczenie tych robót.

Wydział powiatowy w Baranowie wzywał władze gminne i gromadzkie, aby uświadomiły

ludność o konieczności ochrony prac melioracyjnych. Za niszczenie melioracji stosowane będą zaostrzone represje karne. Stwierdzono, że powodem niszczenia robót melioracyjnych jest brak zrozumienia znaczenia melioracji ze strony ludności oraz niedostateczna opieka ze strony zarządów gminnych.

Wycofywanie monet 5-złotowych dawnego typu

Bank Polski wydał przypomnienie do wszystkich oddziałów w sprawie wymiany monet 5-złotowych dawnego typu. Dawne 5-złotówki emitowane 29 lipca 1928 roku i 5-złotówki srebrne dużego formatu emitowane w roku 1930 z okazji 100-iej rocznicy po-

stawienia Listopadowego, będą przyjmowane do wymiany najdalej do dnia 1 października r. b. Osoby, które nie zgłoszą dawnych 5-złotówek do wymiany w ciągu najbliższego tygodnia nie będą mogły już otrzymać ich równowartości. (1)

Warszawska giełda pieniężna w dniu 28 września

Dewizy: Berlin 212.36; Bruksela 89.70; Gdańsk 100.20; Londyn 26.26; Nowy Jork 5.32 i 1/8; Wiedeń 99.20.

Papiery procentowe: 7 proc. poź. stabil. 45.00 (w proc.); 3 proc. prem. poź. inwest. 1-ej em. 63.00; 11-ej em. 64.00; 3 proc. prem. poź. inwest. 2-ej em. 76.00; 11-ej em. 78.00; 4 proc. państw. poź. prem. dolar. 45.00; 5 proc. poź. konwers. 50.00; 6 proc. poź. dolar. 68.00 — 69.00 — 68.50 (w proc.); L. Z. ziemskie — seria V-ta 45.25 — 45.50 — 45.25; 5 proc. L. Z. m. Warszawy (1933 r.) 54.00 — 54.25 — 54.00; 5 proc. L. Z. m. Łodzi (1933 r.) 47.75; 6 proc. oblig. m. Warszawy 8-ej i 9-ej em. 53.50 — 55.00.

Akcje: B. Polski 105.00 — 105.50; Warsz. Tow. Fabr. Cukru 28.00; Węgiel 15.75 — 15.50; Lipol 14.50 — 13.75; Modrzejów 6.75; Ostrowiec 32.00 — 31.50; Starachowice 37.00 — 36.50.

Tendencja dla dewiz przeważnie słabsza, dla pożyczek państwowych.

FUNDUSZ OBRONY MORSKIEJ musi być uwolniony od równoległego FUNDUSZU OBRONY NARODOWEJ, każdy kto składa ofiarę na obronę morską dopełnia tem samym obowiązku obywatelskiego względem Funduszu Obrony Narodowej“

Z oświadczenia, datowanego 29 VI 1936 orzeczoną dykt. K. Sosnkowskiego. Prezes Zarządu POM w imieniu Prezesa Rady Ministrów

Śnieg w Finlandii

HELSINGFORS, 27. 9. (PAT). W północnej Finlandii spadł obfity śnieg. Wobec panującej silnej wichury śnieżnej, pociągi z północnej Finlandii przybyły z kilkugodzinnym opóźnieniem.

Pomór na konie

Na terenie gminy byteńskiej, w powiecie słonimskim, wybuchła nieznana epidemia wśród koni. Dotychczas padło około 30 koni. Liczne wypadki zachorowań koni na tę tajemniczą chorobę zanotowano również w gminie niżewickiej, na terenie powiatu słonimskiego. Tajemnicza choroba objawia się przede wszystkim silnym obrzękiem łąb.